

ÚČETNICTVÍ

Aplikace principů a technik

3., aktualizované vydání

Jana Hinke
Dana Bárková

 GRADA®

ÚČETNICTVÍ **1**

Aplikace principů a technik

3., aktualizované vydání

**Jana Hinke
Dana Bárková**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.

Účetnictví 1

Aplikace principů a technik

3., aktualizované vydání

Knih je monografie

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

www.grada.cz

jako svou 6466. publikaci

Odborná recenze:

Doc. Ing. Antonín Valder, CSc.

Ing. Eva Procházková

Vydání odborné knihy schválila Vědecká redakce nakladatelství Grada Publishing, a.s.

Odborná redaktorka Alena Tůmová

Sazba Jan Šístek

Návrh a zpracování obálky Michal Němec

Počet stran 144

Třetí vydání, Praha 2017

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2017

Cover Photo © Depositphotos/karelnoppe

ISBN 978-80-271-9597-8 (pdf)

ISBN 978-80-271-0331-7 (print)

Obsah

O autorkách	5
Řekli o knize	6
Uvedení do problematiky finančního účetnictví podnikatelů České republiky	7
1 Sestavení rozvahy	10
2 Účtování na rozvahových účtech (operace nepůsobící na vlastní kapitál)	22
3 Účtování na rozvahových a výsledkových účtech	32
3.1 Účtování na nákladových a výnosových účtech (tzv. výsledkových účtech)	32
3.2 Sestavení výkazu zisku a ztráty v druhovém a účelovém členění nákladů	37
4 Finanční majetek a zúčtovací vztahy	48
4.1 Účtování o krátkodobém finančním majetku	48
4.2 Účtování o dodavatelsko-odběratelských vztazích a vztazích se státním rozpočtem	50
4.3 Účtování o dani z přidané hodnoty	53
4.4 Výpočet a zúčtování mezd	56
5 Dlouhodobý majetek	67
5.1 Pořízení dlouhodobého majetku	67
5.2 Odpisy dlouhodobého majetku	71
5.3 Vyřazení dlouhodobého majetku	75
6 Zásoby	84
6.1 Externě pořízené zásoby	84
6.2 Interně pořízené zásoby	87
6.3 Oceňování přírůstků a úbytků zásob na skladě	89
6.4 Inventarizační rozdíly u zásob	90

7	Náklady a výnosy	96
7.1	Provozní náklady a výnosy	97
7.2	Finanční náklady a výnosy	97
7.3	Časové rozlišení nákladů a výnosů	101
7.4	Rezervy	103
7.5	Opravné položky	104
8	Vlastní kapitál	109
8.1	Základní kapitál a vlastní kapitál	109
8.2	Rozdělení výsledku hospodaření	111
9	Závěrečný souhrnný příklad – účetní závěrka	115
10	Mezinárodní standard účetního výkaznictví pro malé a střední podniky (IFRS for SME)	129
	Příloha	133
	Typový účtový rozvrh pro podnikatele	133
	Seznam použitých zkratk	140
	Literatura	141
	Shrnutí / Summary	142
	Rejstřík	143

O autorkách

Ing. Jana Hinke, Ph.D.

V roce 2002 dokončila inženýrské studium na ČZU v Praze (obor Provoz a ekonomika) a současně dokončila kombinované studium učitelství odborných předmětů. Během studia působila jako finanční účetní a pedagog na SŠ. V roce 2006 dovršila doktorské studium obhajobou disertační práce na téma Oceňování aktiv v účetnictví. Od té doby vyučovala na Provozně ekonomické fakultě ČZU v Praze a Ekonomické fakultě ZČU v Plzni, kde v současnosti garantuje předměty účetnictví.

Je autorkou dvou knih z oblasti IAS/IFRS, řady skript a článků v odborných časopisech.

Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.

V roce 1985 ukončila studium na VŠE v oboru učitelství odborných předmětů ekonomických. Sedm let působila jako učitelka na středních školách zaměřených na ekonomickou problematiku (SEŠ, obchodní akademie). V akademickém roce 1992–1993 absolvovala roční stáž v USA v rámci programu ECESP, kde se zaměřila na výuku předmětů spojených s účetní problematikou na vysokých školách v USA. Od roku 1993 působí na Západočeské univerzitě v Plzni. V roce 2001 absolvovala doktorské studium v oboru Účetnictví a finanční řízení podniku na VŠE v Praze. S problematikou účetnictví se setkává jako vyučující na fakultách právnické a ekonomické i jako tajemnice fakulty. Je spoluautorkou několika vysokoškolských učebnic, skript a článků v odborných časopisech.

Řekli o knize

Publikace *Účetnictví 1 – Aplikace principů a technik* splňuje požadavky kladené na odborné knihy. Je vhodnou literaturou jak pro studenty vysokých škol, tak pro odbornou veřejnost. Text má logickou strukturu, ocenit lze komplexní pojetí problematiky.

*Doc. Ing. Antonín Valder, CSc.
vedoucí Katedry obchodu a financí
Provozně ekonomická fakulta, ČZU v Praze*

Tato kniha je vítanou pomůckou pro nácvik praktických dovedností vedení účetnictví od začátku do konce účetního období. Veškeré příklady a případové studie obsahují řešení, takže jsou vhodné pro širokou veřejnost.

*Ing. Eva Procházková
zástupce ředitele pro ekonomiku
OA, SOŠg a SOU Chomutov*

Uvedení do problematiky finančního účetnictví podnikatelů České republiky

Finanční účetnictví patří k základním nástrojům sloužícím pro ekonomickou orientaci podnikatelských subjektů [10]. Základní funkcí tohoto účetnictví je poskytnout všem jeho uživatelům spolehlivá data – nejen pro hodnocení výkonnosti společnosti v minulosti, ale i pro schopnost učinění správných rozhodnutí do budoucnosti, tzn. k pozitivnímu ovlivňování podnikatelské činnosti. Uživatelé informací z finančního účetnictví jsou jak vlastníci podniků, tak manažeři, věřitelé, potenciální investoři, státní organizace (např. statistické úřady, finanční úřady atd.), dále komise pro cenné papíry, burzy, zaměstnanci, obchodní partneři, konkurenční podniky a podobně.

Z informačních potřeb uživatelů vyplývá i rozsah povinností souvisejících s vykazováním výsledků podnikatelské činnosti. V České republice lze identifikovat tři, resp. čtyři rozdílné způsoby vykazování těchto výsledků, které úzce souvisejí především s velikostí podnikatelského subjektu:

1. Nejmenší jednotky národního hospodářství (tzv. mikrosubyekty, zejména podnikatelé – fyzické osoby, jejichž obrat nepřesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč [1]) **předkládají data o výsledcích své podnikatelské činnosti** především za účelem odvodu daní a poskytnutí výpůjčního kapitálu. Nejsou v České republice zatíženi povinností vést finanční účetnictví založené na akruálním principu. Tyto subjekty se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 7b, který jim ukládá povinnost vést daňovou evidenci obsahující příjmy a výdaje (skutečné či vypočtené dle stanoveného paušálu), v členění potřebném pro zjištění základu daně z příjmů a majetek a závazky, přičemž pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se použijí zvláštní právní předpisy o účetnictví [4].

Ostatní podnikatelé (tzv. účetní jednotky) jsou povinni vést účetnictví a vykazovat svá účetní data na akruálním principu, čímž je myšleno, že se změny hospodářské reality vykazují v období, kdy se uskutečnily, bez ohledu na to, zda byly přijaty či vydány peněžní prostředky, které z těchto změn vyplývají. Veškeré povinnosti související s vedením finančního účetnictví jsou upraveny v následujících právních předpisech:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V rámci tzv. účetních jednotek lze identifikovat další rozdílné způsoby vykazování výsledků podnikatelské činnosti:

2. **Finanční účetnictví ve zjednodušeném rozsahu**, které je umožněno účetním jednotkám striktně vymezeným zákonem o účetnictví, § 9 [1] (jako jsou např. bytová družstva bez povinnosti auditu), tento rozsah vedení finančního účetnictví s sebou přináší zúžené povinnosti v oblasti účtování i v oblasti sestavování účetních výkazů.
3. **Finanční účetnictví v plném rozsahu** dle zákona o účetnictví, vyhlášky provádějící tento zákon a Českých účetních standardů. Tento rozsah vedení finančních účetnictví je povinný pro většinu malých a středních podnikatelských subjektů ČR, přičemž výsledek hospodaření zjištěný na jeho základě vstupuje jako primární veličina do výpočtu základu daně z příjmů.
4. **Finanční účetnictví sestavené dle Mezinárodních účetních standardů, resp. Mezinárodních standardů účetního výkaznictví IAS/IFRS upravených právem Evropské unie.** Dle zákona o účetnictví § 19a [1] mají povinnost použít tento účetní systém pro účtování a sestavení účetní závěrky účetní jednotky, které jsou emitentem cenných papírů přijatých k obchodování na regulovaném trhu se sídlem v členském státě Evropské unie. Tyto společnosti tedy mají povinnost od prvopočátku účtovat a dále vykazovat účetní data v souladu s účetním systémem IAS/IFRS, který je pro účely obchodování na burzách akceptovaným účetním systémem. Za účelem zjištění základu daně z příjmů v České republice však musí tyto účetní jednotky čerpat data z finančního účetnictví sestaveného dle právních předpisů ČR, což pro ně znamená nutnost převést výsledek hospodaření dle požadavků českých právních předpisů, a to v souladu s prováděcí vyhláškou a Pokynem MF č. D 295.

Všemi uvedenými kategoriemi 1 až 4 se tedy prolíná způsob výpočtu základu daně z příjmu primárně z podkladů finančního účetnictví sestaveného dle právních předpisů ČR. Tento postup stanovený zákonem o daních z příjmů § 23 [4] má za následek zvýšení administrativní náročnosti pro uživatele či potenciální uživatele jiných účetních systémů, zejména pak Mezinárodních standardů IAS/IFRS a Mezinárodního standardu účetního výkaznictví pro malé a střední podniky IFRS for SME.

V rámci finančního účetnictví pro podnikatele dochází neustále k velkému množství změn způsobených nejen snahou Evropské unie (a potažmo snahou českých zákonodárců) o harmonizaci s celosvětově uznávanými a respektovanými účetními standardy, ale řada změn je způsobena i novelizacemi daňových zákonů. Za tímto účelem uvádíme již v úvodu výše daňových sazeb a odvodů používaných v textu. Sazby daně z přidané hodnoty jsou fixovány na 10 % a 20 %, výpočty související s daní z příjmů odpovídají způsobu výpočtu platnému pro rok 2017.

Daňové sazby a odvody použité v textu	Výše sazeb
Sazba daně z přidané hodnoty – základní	20 %
Sazba daně z přidané hodnoty – snížená	10 %
Odvody zdravotního pojištění zaměstnance z hrubé mzdy	4,5 %
Odvody zdravotního pojištění zaměstnavatele za zaměstnance	9 %
Odvody sociálního zabezpečení zaměstnance z hrubé mzdy	6,5 %
Odvody sociálního zabezpečení zaměstnavatele z hrubé mzdy	25 %
Sazba daně z příjmů fyzických osob	15 %
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %

Formulace metodologie použité v monografii

Tato monografie se zabývá analýzou a následně aplikací principů a technik finančního účetnictví vedeného dle právních předpisů ČR. Primárně je orientována na plný rozsah vedení účetnictví. Publikace je tedy určena pro nejpočetnější úroveň podnikatelů národního hospodářství ČR, která je tvořena převážně podniky malými a středními.

Obsah knihy je rozdělen na analytickou část (zabývající se rozбором úrovní vedení účetnictví, způsoby sestavení základního účetního výkazu – rozvahy a definováním technik účtování na rozvahových a výsledkových účtech) a dále kniha pokračuje jednotlivými tematicky zaměřenými okruhy (kterými jsou – peníze, dlouhodobý majetek, zásoby, náklady, výnosy a vlastní kapitál), v rámci kterých jsou vždy analyzovány účetní postupy vycházející z právních předpisů ČR a dále jsou tyto postupy aplikovány na konkrétních příkladech či případových studiích. Účtování je prováděno na schematických účtech s uvedením názvů jednotlivých účtů. Pro lepší názornost je tedy abstrahováno od číselného označení účtů.

V závěru knihy je uvedena komparace základních odlišností v účtování a vykazování dle právních předpisů ČR a dle Mezinárodního standardu účetního výkaznictví pro malé a střední podniky (IFRS for SME), který je v současnosti považován za možný prostředek k harmonizaci finančního účetnictví právě pro malé a střední podniky. Tato kapitola má za úkol potvrdit základní hypotézu: finanční účetnictví vedené dle právních předpisů ČR je v porovnání s IFRS for SME založeno na shodných metodických prvcích a jsou uplatňovány stejné účetní techniky, rozsah a míra uplatňování účetních principů však způsobuje řadu odlišností narušující proces harmonizace finančního účetnictví Evropské unie.

Předložená monografie byla vypracována v souvislosti se zpracováním dílčího výzkumného úkolu interního specifického výzkumu FEK ZČU v Plzni č. 513003/2009 s názvem: Rozvoj účetní teorie v oblasti MSP se zaměřením na Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IAS/IFRS.

1 Sestavení rozvahy

Rozvaha je výkaz, který dává na své levé straně – **straně aktiv** – přehled o formách majetku (tzn. kolik má podnikatel pozemků, staveb, strojů, peněz) a na pravé straně – **straně pasiv** – informuje o zdrojích krytí tohoto majetku (tzn. zda majetek pochází z vlastních či cizích zdrojů). Jedná se tedy o dvojitý pohled na tentýž majetek, proto se strana aktiv musí se stranou pasiv rovnat. Součet aktiv, resp. pasiv, se nazývá bilanční suma.

Rozvaha se sestavuje na základě údajů vycházejících z účetnictví **vždy k určitému datu**. Dle okamžiku sestavování rozvahy lze rozeznat:

- počáteční rozvahu – je sestavována k prvnímu dni účetního období,
- zahajovací rozvahu – je sestavována při zahájení podnikatelské činnosti,
- konečnou rozvahu – je sestavována k poslednímu dni účetního období,
- mezitímní rozvahu – je sestavována za kratší období, než je účetní období.

S rozvahou je spjata také zásada **bilanční continuity**, což znamená, že bilanční suma uvedená v konečné rozvaze jednoho účetního období se rovná bilanční sumě počáteční rozvahy dalšího účetního období.

Uspořádání o označování položek rozvahy je určeno přílohou č. 1 k vyhlášce č. 500/2002 Sb. [2]. Dle této prováděcí vyhlášky pro podnikatele jsou **aktiva v rozvaze členěna dle likvidnosti** (tzn. stupně přeměnitelnosti na peníze), a to od nejhůře likvidních (např. stroje) po nejlépe likvidní (peníze v pokladně). To znamená, že účetní jednotka nejprve vykáže **položky dlouhodobého majetku** v členění na:

- dlouhodobý nehmotný majetek – majetek nehmotné povahy s dobou použitelnosti delší než jeden rok (majetek se nespotřebovává, nýbrž opotřebovává),
- dlouhodobý hmotný majetek – majetek hmotné povahy s dobou použitelnosti delší než jeden rok,
- dlouhodobý finanční majetek – majetek finanční povahy, který účetní jednotka zamýšlí držet déle než jeden rok, či se splatností delší než jeden rok držený do splatnosti.

Dále jsou v aktivech uváděny **položky oběžných aktiv** v členění na:

- zásoby: materiál, nedokončená výroba a polotovary, výrobky, zvířata mladá a ve výkrmu, zboží a zálohy na zásoby,
- dlouhodobé pohledávky – u nichž zůstatková doba splatnosti přesahuje jeden rok,
- krátkodobé pohledávky – u nichž zůstatková doba splatnosti nepřesahuje jeden rok,
- krátkodobý finanční majetek: peníze v pokladně, ceniny, účty v bankách, cenné papíry a podíly, které účetní jednotka zamýšlí držet dobu kratší než jeden rok či se splatností kratší než jeden rok.

Poslední částí aktiv je časové rozlišení (viz oddíl 7.3).

Pasiva se v rozvaze člení dle vlastnického hlediska. Nejprve jsou uváděny **položky vlastních zdrojů**, tzn. vlastní kapitál, v členění na:

- základní kapitál – peněžité i nepeněžité vklady společníků,
- kapitálové fondy – např. darovaný kapitál,
- fondy tvořené ze zisku – rezervní či jiné fondy tvořené z čistého zisku,
- výsledek hospodaření minulých let – zisk nebo ztráta dosažené v minulých účetních obdobích,
- výsledek hospodaření běžného účetního období – zisk nebo ztráta za dané účetní období.

Dále pasivní část rozvahy pokračuje výčtem **cizích zdrojů**, kterými jsou:

- rezervy – vysoce pravděpodobné závazky s neurčitou výší a neurčitým časovým obdobím,
- dlouhodobé závazky – závazky se zůstatkovou dobou splatnosti delší než 1 rok,
- krátkodobé závazky – závazky se zůstatkovou dobou splatnosti kratší než 1 rok,
- bankovní úvěry a výpomoci – závazky (dluhy) z titulu bankovních úvěrů a finančních výpomocí.

Poslední částí pasiv je obdobně jako v aktivech časové rozlišení (viz oddíl 7.4).

■ Příklad 1.A

Úkol č. 1: U níže uvedených položek určete, zda vstoupí do rozvahy. Pokud ano, definujte přesný název položky v rozvaze, zařaďte položku do širšího celku a určete, zda se jedná o aktivum či pasivum.

Tabulka podkladových dat a řešení:

Položka	Tis. Kč	Rozvahová položka	R – A/P
1. Peněžní prostředky na BÚ	125		
2. Zaměstnanci podniku	?		
3. Závazky vůči zaměstnancům	250		
4. Výrobní stroj	75		
5. Výrobky	35		
6. Nerozdělený zisk minulých let	600		
7. Nakoupené dálniční známky a stravovací poukázky	22		
8. Cenné papíry v držení 8 měsíců	15		
9. Materiál na výrobu výrobků	130		
10. Závazky vůči dodavateli materiálu	130		
11. Poskytnutý úvěr od KB na výstavbu výrobní haly na dva roky	200		
12. Administrativní budova	1 000		
13. Pohledávka za odběrateli výrobků	150		
14. Účetní software vyrobený vlastní činností pro potřeby účetní jednotky	45		
15. Pokladní hotovost	20		

Položka	Tis. Kč	Rozvahová položka	R – A/P
16. Dlužná daň z příjmů ze závislé činnosti zaměstnanců ¹	30		
17. Stroj najatý formou finančního leasingu	80		
18. Dluhy z finančního leasingu vůči leasingové společnosti	100		
19. Nedělitelný fond	40		
20. Výrobní hala	120		
21. Pozemek účetní jednotky	1 000		

Úkol č. 2: Z výše uvedených rozvahových položek sestavte konečnou rozvahu a dopočítejte výši základního kapitálu.

■ **Řešení:**

Rozvaha společnosti XYZ, ke dni XX. XX. 201X, v tis. Kč:

AKTIVA = majetek podniku	Tis. Kč	PASIVA = zdroje krytí majetku	Tis. Kč
1. Dlouhodobý majetek		1. Vlastní kapitál	
2. Oběžná aktiva		2. Cizí zdroje	
Součet aktiv		Součet pasiv	

Výše základního kapitálu: ..... Kč

Výše vlastního kapitálu: ..... Kč

¹ Daň z příjmů byla srazena zaměstnancům z hrubé mzdy, ještě však nebyla zaměstnavatelem odvedena do státního rozpočtu.

Úkol č. 3: Na základě rozvahových položek uveďte, o jaký druh společnosti se jedná a jakou podnikatelskou činností se zabývá.

■ **Řešení:**

- druh společnosti:
- činnost:

■ **Příklad 1.B**

Pan Jan Zahradník podniká v oblasti pěstování a prodeje zeleniny. Počáteční stavy na účtech k 1. dni účetního období jsou následující: budovy 600 000 Kč, materiál 80 000 Kč, bankovní účet 70 000 Kč, pokladna 15 000 Kč, závazky vůči dodavatelům 10 000 Kč, individuální účet podnikatele ? Kč.

Úkol č. 1: Sestavte počáteční rozvahu k 1. 1. 201X a dopočítejte výši osobního účtu podnikatele (ekvivalent základního kapitálu u právnických osob).

V účetním období 201X byly v souvislosti s podnikatelskou činností zaznamenány následující účetní případy:

Č.	Znění účetní operace	Kč	Změna rozvahové položky	
			aktivní	pasivní
1.	Nákup sazenic jednotlivých druhů zeleniny na fakturu	30 000		
2.	Výběr peněžních prostředků z BÚ do pokladny dle PPD a výpisu z bankovního účtu	5 000		
3.	Nákup počítače od dodavatelské firmy na fakturu	45 000		
4.	Úhrada faktury za počítač z BÚ dle výpisu z BÚ	45 000		
5.	Komerční banka poskytla krátkodobý úvěr na nákup secího stroje, který byl poukázán na BÚ (výpis z BÚ, výpis z úvěrového účtu)	100 000		
6.	Nákup secího stroje na fakturu	100 000		
7.	Úhrada secího stroje z BÚ (výpis z BÚ)	100 000		
8.	Úhrada části provozního úvěru z BÚ (výpis z BÚ, výpis z úvěrového účtu)	10 000		

Úkol č. 2: Určete vliv těchto případů na rozvahové položky.

Úkol č. 3: Zaznamenejte do „srovnávací“ rozvahy hodnotovou změnu u konkrétních rozvahových položek a na konci účetního období vypočítejte jejich konečné stavy.

■ Příklad 1.C

Jednotlivé účetní jednotky v různých oblastech národního hospodářství disponují různými druhy majetku a tento majetek financují z různých finančních zdrojů.

Úkol č. 1: Uveďte příklady majetku, s kterým disponuje:

- a) výrobní podnik – např. zemědělská akciová společnost,
- b) podnik poskytující služby – např. kadeřnictví,
- c) univerzita.

Dále vyjmenovaný majetek rozdělte na dlouhodobý a krátkodobý.

Úkol č. 2: Vyjmenujte možné zdroje financování vámi uvedeného majetku v jednotlivých subjektech národního hospodářství.

■ Řešení:

Majetek a jeho členění:

- a) výrobní podnik:
  - dlouhodobý majetek:
  - krátkodobý majetek:
- b) podnik poskytující služby:
  - dlouhodobý majetek:
  - krátkodobý majetek:
- c) univerzita:
  - dlouhodobý majetek:
  - krátkodobý majetek:

Zdroje krytí majetku:

- a) výrobní podnik:
- b) podnik poskytující služby:
- c) univerzita:

■ Příklad 1.D

Jedna a tatáž majetková složka může mít v rozvahách různých subjektů odlišný charakter.

Úkol č. 1: Zamyslete se nad charakterem **pozemku** u:

- a) realitní společnosti (která drží pozemek za účelem obchodování),
- b) společnosti poskytující služby,
- c) zemědělské společnosti (vyrábějící zemědělské produkty)

a určete umístění této majetkové položky v rozvaze konkrétní společnosti.

Úkol č. 2: Zamyslete se nad charakterem osobního automobilu **Škoda Yeti**:

- a) ve vlastnictví výrobního podniku Škoda – Mladá Boleslav,
- b) ve finančním či operativním pronájmu (leasingu) u nájemce,
- c) ve finančním či operativním pronájmu u leasingové společnosti (u pronajímatele),
- d) ve vlastnictví autorizovaného prodejce vozů Škoda,
- e) ve vlastnictví nějakého podniku (např. poskytujícího služby)

a určete umístění této majetkové položky v jednotlivých rozvahách.

■ **Řešení:**

Charakter pozemku u:

- a) realitní společnosti:
- b) společnosti poskytující služby:
- c) u zemědělské společnosti (vyrábějící zemědělské produkty):

Charakter Škody Yeti:

- a) ve vlastnictví výrobního podniku Škoda – Mladá Boleslav:
- b) v nájmu u výrobního podniku:
- c) ve vlastnictví u leasingové společnosti (pokud je automobil používán nájemcem):
- d) ve vlastnictví autorizovaného prodejce vozů Škoda:
- e) ve vlastnictví nějakého podniku (např. poskytujícího služby):

Řešení příkladů z 1. kapitoly

■ Příklad 1.A

Úkol č. 1:

Tabulka podkladových dat a řešení:

Položka	Tis. Kč	Rozvahová položka	R – A/P
1. Peněžní prostředky na BÚ	125	Peněžní prostředky – peněžní prostředky na účtech	A
2. Zaměstnanci podniku ²	?	nejsou rozvahovou položkou	x
3. Závazky vůči zaměstnancům	250 ⁴	Krátkodobé závazky – závazky k zaměstnancům	P
4. Výrobní stroj	75	DHM – hmotné movité věci a jejich soubory	A
5. Výrobky	35	Zásoby – výrobky	A
6. Nerozdělený zisk minulých let	600	Výsledek hospodaření minulých let – nerozdělený zisk minulých let	P
7. Nakoupené dálniční známky a stravovací poukázky	22	Peněžní prostředky – peněžní prostředky v pokladně	A
8. Cenné papíry v držení 8 měsíců	15	Krátkodobý finanční majetek – ostatní krátkodobý finanční majetek	A
9. Materiál na výrobu výrobků	130	Zásoby – materiál	A
10. Závazky vůči dodavateli materiálů	130	Krátkodobé závazky – závazky z obchodních vztahů	P
11. Poskytnutý úvěr od KB na výstavbu výrobní haly na dva roky	200	Dlouhodobé závazky – závazky k úvěrovým institucím	P
12. Administrativní budova	1 000	DHM – stavby	A
13. Pohledávka za odběrateli výrobků	150	Krátkodobé pohledávky – pohledávky z obchodních vztahů	A
14. Účetní software vyrobený vlastní činností pro potřeby účetní jednotky	45	není rozvahovou položkou ³	x
15. Pokladní hotovost	20	Peněžní prostředky – peněžní prostředky v pokladně	A
16. Dlužná daň z příjmů ze závislé činnosti zaměstnanců ⁴	30	Krátkodobé závazky – stát – daňové závazky a dotace	P

² Zaměstnanci nejsou majetkem (aktivem), neboť je nelze ocenit a nejsou pod kontrolou účetní jednotky.

³ Dle prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví č. 500/2002 Sb. [2] lze za rozvahovou položku považovat pouze software vytvořený vlastní činností k obchodování nebo nabytý od jiných osob.

⁴ Daň z příjmů byla sražena zaměstnancům z hrubé mzdy, ještě však nebyla zaměstnavatelem odvedena do státního rozpočtu.

Položka	Tis. Kč	Rozvahová položka	R – A/P
17. Najatý stroj formou finančního leasingu	80	není rozvahovou položkou ⁴	x
18. Dluhy z finančního leasingu vůči leasingové společnosti	100	Krátkodobé závazky ⁵ – závazky z obchodních vztahů	P
19. Nedělitelný fond	40	Vlastní kapitál – nedělitelný fond	P
20. Výrobní hala	120	DHM – stavby	A
21. Pozemek účetní jednotky	1 000	DHM – pozemky	A

Úkol č. 2:

Rozvaha společnosti XYZ, ke dni XX. XX. 201X, v tis. Kč:

AKTIVA = majetek podniku	Tis. Kč	PASIVA = zdroje krytí majetku	Tis. Kč
1. Dlouhodobý majetek	2 195	1. Vlastní kapitál	1 982
– DHM	2 195	– Základní kapitál	1 342
* pozemky	1 000	– Fondy ze zisku	40
* stavby	1 120	* nedělitelný fond	40
* HMOV a jejich soubory	75	– Výsledek hospodaření minulých let	600
2. Oběžná aktiva	497	* nerozdělený zisk minulých let	600
– Zásoby	165	2. Cizí zdroje	710
* materiál	130	– Dlouhodobé závazky	200
* výrobky	35	* závazky k úvěrovým institucím	200
– Krátkodobé pohledávky	150	– Krátkodobé závazky	510
* z obchodních vztahů	150	* z obchodních vztahů	230
– Krátkodobý finanční majetek	15	* k zaměstnancům	250
* ostatní krátkodobý finanční majetek	15	* stát – daňové závazky a dotace	30
– Peněžní prostředky	167		
* peněžní prostředky v pokladně	42		
* peněžní prostředky na účtech	125		
Součet aktiv	2 692	Součet pasiv	2 692

Výše základního kapitálu: 1 342 000 Kč.

Výše vlastního kapitálu: 1 982 000 Kč.

Úkol č. 3:

- druh společnosti: družstvo (tvoří nedělitelný fond),
- společnost podniká ve výrobě výrobků – jedná se o výrobní podnik.

⁵ Dle českých právních norem [1, 2, 3] je majetek pronajatý formou finančního leasingu uváděn v rozvaze vlastníka – leasingové společnosti.

⁶ Pokud nájemce účtuje o dlužné částce nájemného např. za jeden měsíc, jedná se o krátkodobý závazek. Závazek ve výši všech dlužných splátek (splatných za období delší než 1 rok) by byl klasifikován jako dlouhodobý.